

der i alt Fald er noget naaet. Man maa vide, at den Konvertering, vi fik i 1888, havde Interessenterne i Husmandskreditforeningen ikke mærket det fjerneste til endnu. De maa blive ved at være 5 $\frac{1}{2}$ pCt. fremdeles, indtil hele Restgælden til Landmandsbanken er udbetalt.

Det er nu Bejen, ad hvilken man kunde antage, vi kunde komme til at gøre noget, og maasse kan der gøres mere, naar Sagen bliver drøftet. I alt Fald haaber jeg, at den højtærede Indenrigsminister vil stille sig saa velvillig, at han, hvis det er muligt paa en eller anden fornuftig og betryggende Maade at faa Rettelse for disse Tusinder af Husmænd i Kreditforeningerne, vil medvirke til at naa det Maal.

Med disse Bemærkninger skal jeg til-lade mig ogsaa for mit Bedkommende at anbefale Sagen, men jeg kan for øvrigt fuldt ud slutte mig til den Anbefaling, der kom fra det ærede Medlem der førte Ordet for os.

J. Jensen: Jeg har alligevel lidt bedre Haab, angaaende det foreliggende Forslag, end det ærede Medlem fra Ribe (Bust), som syntes, der ikke var det bedste Haab om at faa det gennemført. Jeg skal villig indrømme, at den højtærede Indenrigsminister ikke giver os de lysteste Udsigter dertil; men paa den anden Side maa jeg vel nok haabe, at den højtærede Minister efter nærmere Overvejelse vil komme til at forstaa, at her er en Maade, hvorpaa de betrængte Husmænd kunne blive hjulpe. Vi leve jo i en Tid, hvor Agrarlove spille en stor Rolle, og jeg vilde ogsaa antage, at dette skulde være et Stykke Agrarlov, og at det i alt Fald ikke er af den Slags Agrarlove, som den tidligere Finansminister erklærede, at han ikke kunde gaa ind paa, fordi det var at kaste Pengene i Graven baade til dem, der trængte, og til dem, der ikke trængte, til Kapitalister og Folk, som lade i bedre Stillinger. Her er det i alt Fald ikke at kaste Pengene ud til Kapitalister, men at kaste dem ud til de Husmænd, der sidde med forgældede Landejendomme. Man kan derfor være nogenlunde sikker paa, at Pengene her komme paa de rette Steder, til dem, der behøve at blive hjulpe. Jeg tænker, alle have Forstaaelsen af, at da disse Husmandskreditforeninger bleve oprettede, var der netop taget Sigte paa, at de mindre i Samfundet, Folk med smaa Ejendomme, skulde have gunstige Vilkaar for at laane Penge. Jeg skal indrømme, at en Tid var ogsaa Husmandskreditforeningerne en virkelig Hjælp og Støtte for Husmændene; men det er noget nær ved

at staa saaledes for mig — endstønt jeg baade er Interessent og Bestillingsmand i vor Forening — at det nu ikke er saa gunstigt for Husmændene at laane i dem. Naar der ikke bliver gjort noget paa dette Omraade, vil det sikkert blive mere kostbart at laane Penge der end i andre Pengeinstitutter, og det var dog vistnok ikke deres oprindelige Bestemmelse. Jeg har ved en enkelt Lejlighed fremdraget, at Husmændene betalte alt for høje Renter, og et æret Medlem her Salen — det var ikke her i Salen jeg fremdrog det — afbrød mig, da jeg kom til en Bemærkning om, at Husmændenes Rente kunde gaa op til 8—9 pCt., med de Ord: Det er dog for galt! Smidlertid er jeg dristig nok til ogsaa at fremhæve denne min Paastand i Dag, og jeg tror ogsaa, jeg skal kunne dokumentere den, hvad jeg ikke havde Lejlighed til den Gang.

Vi kende jo alle, at Forholdene i begge Kreditforeningernes Statutter ere omtrent ens. Her er nu nærmest Tale om den ydste. Der er det saaledes, at de, der faa Laan, betale 4 pCt., der betragtes som virkelig Rente; men dernæst have de Afgifter til Administrationsfonden og Reservecfonden, og saa afdrage de daarlig en Del. Hvad de afdrage, kommer ganske vist Husmændene selv til gode, og det vil jeg aldrig betragte som Rente. Hvad de derimod hde, uden at det kommer dem til gode, betragter jeg som Rente, hvad det saa anvendes til. Naar jeg laaner Penge et Sted og maa betale 5 pCt. saa er det mig den ligegyldigste Sag af Verden, enten de blive betalte som Rente af Obligationerne, eller de betragtes som Administrationsomkostninger; jeg skal af med Pengene, og de komme aldrig mig til gode. Nu kan man ganske vist sige: Ja, men den Del, de betale til Reservecfonden, er dog deres egne Penge. Men det ærede Medlem fra Ribe har rigtig gjort opmærksom paa, at hvis der ikke sker en Forandring, ligger den Fordel, de der skulle have, temmelig langt ude i det blå. For Djeblikket kan man derfor godt gaa ud fra, at hvad de hde i Rente og til Administrationsfond og Reservecfond, er Penge, som ere tabte for dem, og derfor maa betragtes som Rente. De maa hde Afgifterne, og dem kan det være den ligegyldigste Sag af Verden, hvortil Pengene blive anvendte. De maa af med Pengene, og de komme ikke dem til gode. Nu indrømmer jeg, at en Kasse skal administreres. Dertil skal der Penge, og det er ogsaa nødvendigt at have en Reservecfond. Særlig naar Statskassen garanterer Renten for en Kreditforening, maa jeg indrømme, at det er rimeligt, at Statskassen vil have